

ת"פ 20204/05/22 - מדינת ישראל נגד צ.א

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 20204-05-22 מדינת ישראל נ' א' (עציר)

1

בפני **כבוד השופטת רבקה גלט**
המאשימה **מדינת ישראל**
נגד
הנאשם **צ.א (עציר)**

החלטה

לפניי בקשת ב"כ הנאשם לדחיית הדיון, בשל העובדה שטרם נבדק הנאשם על ידי הפסיכיאטר המחוזי.

אציין כי בהחלטה מיום 3.10.22, הוריתי על העברת הנאשם ממקום מעצרו לבית החולים על פי הוראות הפסיכיאטר המחוזי, וזאת חרף סירובו של הנאשם.

כעת, הוגש טופס מטעם שב"ס, הנושא כותרת: "סירוב להופיע בפני פסיכיאטר" ובו מופיע "כתב וויתור" של הנאשם על זכותו להופיע בפני הפסיכיאטר תוך שהובהרו לו "כל המשמעויות" של סירובו.

בדיון האחרון ביום 3.10.22, הוכיחה התביעה להנחת דעתי כי נדרשת חוות דעת פסיכיאטרית בעניינו של הנאשם, שכן מדובר במי שמוכר היטב למערכת הפסיכיאטרית, היה מאושפז, ואף הופסקו ההליכים בעניינו בשל העדר כשירות לעמוד לדין. לאחרונה, הופסקו ההליכים בעניינו וניתן צו אשפוז בשנת 2019. מעבר לטיעוני התביעה, היתה לי ההזדמנות להתרשם מן הנאשם בדיון באופן בלתי אמצעי, ומסקנתי בדבר נחיצות דחופה של חוות הדעת, מתועדת בפרוטוקול.

ב"כ הנאשם, במסירותו המקצועית, פעל בשליחותו של הנאשם ונמנע מלבקש מתן חוות דעת פסיכיאטרית, נוכח סירובו התקיף של הנאשם. לצד זה, מסר לבית המשפט באופן די ברור כי הוא מתקשה לתקשר עם הנאשם והתרשמותו היא שנחוצה חוות דעת בעניינו.

בבש"פ 8606/11 **חביב נ' מד"י** (24.11.11) התייחס בית המשפט העליון למצב שבו מסרב הנאשם להיבדק על ידי הפסיכיאטר, בעוד שבית המשפט משוכנע כי הדבר נחוץ לטובתו ולשם בירור ההליך באופן שלא יפגע בהגנתו, וכך אמר:

הסנגורית הדגישה כי העורר אינו מעוניין בבדיקה כזו, שעלולה להיות חוויה קשה עבורו. היא לא

התעלמה מקביעות בעבר, לפיהן העורר אינו כשיר לעמוד לדין, אך הדגישה כי אין להסתמך על עברו, אלא על מצבו היום. בנוסף, ציינה הסנגורית, נסיבות העברה המיוחדות לו - נשיאת נשק ותחמושת - אינן מצביעות על כל בעיה נפשית. מנגד טענה התובעת שלמדינה אחריות לברר את מצבו הנפשי של נאשם אף אם אינו חפץ בכך, מקום בו יש אינדיקציה המצדיקה את עריכת הבדיקה.

צודקת הסנגורית בטענתה שאין לשלוח נאשם לבדיקה בדבר מצבו הנפשי על פי חוק טיפול בחולי נפש, תשנ"א-1991 רק מפני שהתביעה ביקשה זאת. קיים נטל שיש לעמוד בו. ברם, באשר לרמת הנטל הנדרש יש להדגיש שלוש נקודות. האחת, עסקינן בבדיקה. השנייה, השלב בו מצוי המשפט אינו לקראת הכרעת הדין, לאחר שמיעת ראיות למשל, אלא החלטה פרלימינארית לשם קבלת חוות דעת מטעם הפסיכיאטר המחוזי. השלישית, המסגרת היא המשפט הפלילי, שדורש הקפדה על זכויות הנאשם. כפי שלא ניתן לקבל חוות דעת ללא בסיס, כך לא ניתן לוותר על קבלת חוות דעת בהתקיים בסיס. מדובר בהוראה קוגנטית שאין הנאשם רשאי לוותר עליה. כך מבחינה מעשית, כך מבחינה עקרונית.

עיינתי בחומר. בעברו של העורר נקבע יותר מפעם אחת לאחר שנת 2000 כי הוא אינו כשיר לעמוד לדין. אינני מתעלם מכך שהיו קביעות שונות. אולם, המדובר בבדיקה במטרה לבחון את מצבו של העורר נכון לתקופה זו. ראוי לציין, שאף בחוות הדעת שהוגשה על ידי מומחה מטעם הנאשם בתיק קודם, נאמר כי על אף המסקנה שבאותו מקרה אין לשחרר את הנאשם מאחריות פלילית, ישנו סיכוי שבעתיד ישתנו הדברים. עולה, שמסקנת בית המשפט המחוזי מבוססת. באשר לעמדת העורר, ראוי שיובהר לו כי אין בשליחתו לבדיקה כדי להביע עמדה באשר לתוצאותיה. חזקה שהעניין ייבדק לגופו, נכון לתקופה זו, בהקדם האפשרי.

החלטה ברוח דומה ניתנה מידי כב' השופטת מרשק מרום בע"ח (מח' מרכז) 13858-10-14 כהן נ' מד"י (30.10.14), שם נקבע כי אמנם יש לנהוג זהירות יתרה כשניתנת החלטה לבדיקה נפשית כפויה המבוססת בעיקרה על התרשמות, וכי בהתאם להלכת בג"ץ רוט (בג"ץ 603/76 רוט נ' מד"י (5.5.77)), הרי שבטרם יכפה בית-המשפט בדיקה פסיכיאטרית על נאשם, עליו לשוות לנגד עיניו את כתב-האישום המונח לפניו. נקבע כי לגבי נאשם שאינו מועמד למאסר, קשה לומר שבדרך-כלל הבדיקה בעל-כורחו דרושה לטובתו, אך לצד זה עולה כי ישנם מקרים בהם הצרה שבהפעלת המנגנון הפסיכיאטרי שווה בנזק הנאשם, או שההגנה על שלום הציבור שקולה כנגד רצונו וחירותו של הנאשם.

על פי הלכות אלו, שעה שבעניינו המסקנה אינה מבוססת על התרשמות כי אם על נתונים ותיעוד, והיות שהנאשם שווה במעצר עד תום ההליכים, אני סבורה כי נדרשת בדיקתו לשם עריכת חוות דעת, הן לצורך הגנתו שלו, והן לשם הגנה על שלום הציבור. נוכח מצבו, אינני סבורה כי יש ערך רב לכתב הוויתור עליו חתם, וטובתו דורשת את הבדיקה.

לפיכך, למרות סירובו של הנאשם, ולאחר שהזהרתי את עצמי, אני מורה כי הנאשם יילקח אל הפסיכיאטר המחוזי לצורך הבדיקה וישהה בבית החולים, ככל שיידרש הדבר על פי הוראותיו.

הפסיכיאטר מתבקש להודיע בבהילות לשב"ס, באיזה מועד יש לבצע את העברת הנאשם לבית החולים.

ב"כ הנאשם יעקוב וילווה את הליך הבדיקה.

נוכח הוראותי אלה, אין טעם לקיים את הדיון מחר.

על כן, אני דוחה את הדיון ליום 8.12.22 בשעה 9:30.

הנאשם יובא משב"ס.

המזכירות תעביר את ההחלטה בבהילות לב"כ הצדדים, לשב"ס ולפסיכיאטר המחוזי.

ניתנה היום, י"ט חשוון תשפ"ג, 13 נובמבר 2022, בהעדר
הצדדים.